

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART POLITIKAI LAPJA —

— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: osztorfőnkön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Kézsegek, községl előjárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tanítók, községl és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér. Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
 LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyilt-tér sora 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klíring 10,489. szám

Az utolsó szó a nemzeté lesz.

A válság utolsó heteiben a legkiemelkedőbb mozzanat a koronatanács volt. A király hangoztatta, hogy alkotmányosan óhajtja a válságot megoldani és utalt arra, hogy kívánatosnak tartaná a pártoknak a koalícióban való együttműködését. A király e kívánalmára újból megkísérlették a pártvezérek, hogy elfogadható alapot teremtsenek a kooperálás számára. Ez a kísérlet azonban ismét kudarcra jutott és a csütörtöki minisztertanács után is, mely ezt konstata, még mindig azon a holtpontra áll a krízis, amelyen hónapokkal ezelőtt.

A helyzet most is változatlanul kritikus és a kibontakozásban egy lépéssel sem haladtunk előre. A pártok természetesen ezért egymásra háritják a felelősséget s egymást okolják a megegyezés létre nem jöttéért. És ebben a vitában bajos igazságot szolgáltatni. Mert amíg akadnak emberek és sajtóorgánumok, amelyek képesek a megalkuvásra; képesek arra, hogy a nemzet jogaiért küzdők törekvései elé gáncsot vessenek; képesek arra, hogy felfelé kinálkozva, vállalkozzanak a legteljesebb behódolás, a minden aspirációt feladás álláspontjára, csak azért, hogy a hatalmat megkaparintsák és hozzá még verik a mellüket, hogy ők a hazafiak, ők a nemzetboldogítók, ők azok, akik egyedül akarják az ország javát, — addig nagyon nehéz nálunk objektív hangon kritikát mondani a pártok viszályáról és higgadtan érvelni a megalkuvók, felkinálkozók, gáncsvetők nagyhangú szölamáival szemben.

Örök átka volt a magyar nemzetnek, hogy fiai soha sem tartották össze. Minden nemzeti küzdelmünket a visszavonás, a pártoskodás, a széthuzás bénította meg. Most is szomorúan látjuk, hogy ahelyett, hogy a nemzet egy táborba sorakoznék, megint megbontják az egységes tábort és odaszegődnek egyesek az ellenséges párthoz, hogy az ellenséges hadállásokat erősítsék. Pedig nem vivmányokért folyik most a küzdelem; nem jogok kicsikarásáról, császári akarat megtöréséről van szó, hanem egyszerűen egy törvényben biztosított jognak érvényesítéséről, amely még hozzá nem is a függetlenségi pártnak különös programpon-

ja, hanem hatvanhetes többségiktartta törvénykönyvbe.

De hisz ezek mind régi dolgok, amiket a mostani válság folyamán már számtalanszor elmondottak. A minisztertanács után, amely újból megállapította, hogy elfogadható alap most sincs a kibontakozásra és egyáltalán ilyen nem is lesz található mindaddig, amíg Bécs nem enged, pár határozott vonallal meg lehet rajzolni a jövő képét: vagy belemennek Bécsben abba, hogy a nemzet megkezdhesse gazdasági önállóságának kiépítését, vagy megpróbálkoznak alkotmányellenes kísérletekkel. Mert a nemzeti küzdelem ellenségei, bármily nagy aplomb-bal dolgoztak is, még sem tudtak odáig vergődni, hogy komoly tényező legyenek a válság elintézésében és a megoldás most is két félen mulik: — a koronán és a függetlenségi párton. Minthogy pedig a függetlenségi párt, amely vezérével együttesen talán még soha sem volt oly egységes, mint ép ezekben a legkritikusabb napokban, szilárdan megáll követelése mellett, nincs más hátra, — ha alkotmányos megoldást keresnek — minthogy a korona engedjen.

A mai helyzetben az érvek, ötletek tárháza teljesen ki van már merítve. A válságban a legkülönbözőbb politikai faktork, árnyalatok már számtalanszor elmondották érveiket, megvitták az ellenkező vélemények várát és nagyon bajos dolog most már valami újat mondani. A nemzet véleménye is kialakult régen. A legutóbbi debreceni függetlenségi nagygyűlés impozáns méreteiben demonstrálta, hogy az egész magyarság a függetlenségi párt mellett áll teljes lelkesedéssel és megnyugtatót mindenkit, hogy itt alkotmányellenes kísérletezésekkel, házfelosztásokkal vagy másféle erőszakos eszközökkel mit sem fognak elérni. Debrecenben igazán a nemzet szava, akarata hangzott el, komoly higgadsággal. És aki ott volt, aki látta, hallotta azt a lobogó lelkesedést, amellyel egész északkeleti Magyarország népe felémelte szavát az önálló bank mellett, az igazán csak szánlommal fogadhatja azt a vergődést, amellyel némely hatvanhetesek a függetlenségi párt elszánt, hatalmas küzdelmét lekicsinyelni akarják.

Mainapon pedig Makón lesz ünnepnapja a politikának. Makón fog ismét összeseregleni az Alföld magyarsága, hogy állást

foglaljon az önálló bank mellett. A makói gyűlés után azután már csakugyan rohamos gyorsaságban fognak következni rendre a válság végső fázisai és a legközelebbi hetek mehozozzák a választ arra a sokat hangoztatott, nyomasztó kérdésre: mi lesz ennek a válságnak a vége, hová fog ez vezetni.

Az utolsó szó a nemzeté lesz. A döntést a nemzet fogja kimondani. És a fogadj Isten olyan lesz, mint az adjon Isten. Ha csakugyan alkotmányellenes fegyvereket szegeznek nekünk, a nemzet meg fogja találni rá a kellő fegyvereket, a méltó választ. De ha a másik eshetőség következik be, akkor a nemzet riadó örömujjongása fogja kísérni a függetlenségi pártot, amikor elveit a megvalósításra viszi és kezébe veszi az ország kormányzását.

A vármegyei gazdakörök m. t. Elnökeihez.

Méltóztatnak tudni, hogy Miniszter ur ő Excellenciája engem *saját kéresemre* hivatalomtól fölmenteni és a Győr és Moson vármegyei gazdasági felügyelőség vezetésével megbízni kegyeskedett.

Hivatalomat már átadtam Székelyhidyi Viktor urnak.

Midőn így Udvarhelymegyéből pár nap mulva távoztam és visszatekintek 6 évi működésem terére, hálás szívvel mondom a gazdaköröknek és a vezető uraknak köszönetet azon jóindulatu támogatásért, mellyel nekem ezen nehéz hivatal vezetésében, a falvakban a nép jóléti intézmények megteremtésében, a falusi nép szellemének az okosra, a jóra való kalauzolásában, főleg pedig a helyes gazdasági érzékének fölkelésében, a munkára, a szorgalomra való serkentésében segítségemre jönni kegyeskedtek.

Ha az eredmény gyengébb, mint a sok küzdelem után várható lett volna: az nem róható föl sem önöknek, sem nekem.

Évtizedes mulasztásokat és hátramaradást, pár évi munkával helyrehozni nem lehet.

A falusi nép értelmes, jobb érzésű rétegeinél azonban hatalmasan kelt föl a jóra való törekvés és lehetetlen, hogy ez később élelkekben észrevehető eredményeket ne szüli.

A 110 községi gazdakörből, annak mélyen tisztelt vezetőitől és tagjaitól a közel 5000 gazdatárstól, midőn elbucszom, őszintén kívánom, hogy árássa reájuk a nagy Ég áldásait.

Hálás szívvel köszönöm sokszor tapasztalt ragaszkodásukat.

Meleg érzésekkel viszonzom azt és tisztelettel őrzöm meg a távolban is emléküket.

Székelyudvarhely, 1909. nov. 5.

Enesei Dorner Béla.

Tizenöt év után.

Tizenöt hosszú esztendő telt el és az Udvarhelyvármegye törvényhatósága részére szükséges, évről-évre több ezer koronára rugó nyomtatványok beszerzésére — mai napig versenytárgyalást nem hirdettek.

Volt idő, mikor olyan ajánlat is feküdt a törvényhatóság asztalán, amely szerint ötven százalékkal olcsóbb árért szerezhetnék volna be a nyomtatványokat. A törvényhatóság rendelkezett is, de az akkori alispán — Dr Damokos ur — nem engedelmeskedett. Vajjon miért!? Ezt csak ő és annyira kedvelt szállítója tudhatta... Mindenesetre gyanus volt az ügy és sokak előtt úgy tűnhetett fel, mintha valamely titkos érdekek kívánták volna ezt az állapotot fönntartani — tizenöt esztendőn keresztül...

Mi — talán túlszerénységéből és a személyeskedés kikerülése szempontjából — nyilvánosan nem sürgöttük a versenytárgyalást. Noha szóbelileg illetékes helyen többször kifejezést adtunk abbeli nézetünknek, hogy — eltekintve a pajtaszkodástól — a több gyermekes családapát méltányolni illenek és ami kellően felszerelt, egyenlő szállító képességgel bíró nyomdánkat is figyelembe vehetnek — a vármegyei nyomtatványok beszerzésénél.

Felszólalásunk süket fülekre talált és még goromba elutasításokban is részesültünk. Maradt tehát a régi, megcsontosodott állapot. Sőt helyzetünk rosszabodott, mert az annyira szomorú emlékü darabont időszakban, bizonyára nem azért, hogy az akkori törvénytelen, hazafiatlan magatartásu alakokat dicsőítettük, sem pedig azért, hogy velük szintelenül fráterizálva, bünös céljaikat elősegítettük volna, — még az újra választott községi előljáráásokat is eltöltötték lapunk nyomdájától. A legtöbbje, a félenkebbje tehát még nyomdánk tájékára sem merészkedett jönni.

Igy akarták megfojtani az igazi függetlenségi és 48-as Kossuth-párt eszméiért önköltségen harcolt „Székely-Udvarhely” lap nyomdáját, hogy ezuton természetesen a nekik oly kellemetlen ujságtól megszabaduljanak; kioltván életét a bátor, egyes és őszinte szószólóknak.

Eltűrtük a mérhetetlen anyagi veszteséget. Elviseltük a lealázó darabonti nyelvtölgögetéseket...

És örvendeztünk a magyar nemzet vezéreinek dicsőséges győzelmén s a függetlenségi és 48-as párt országgyűlési képviselőinek tekintélyes táborán. Ez volt ami jutalmunk, egyéb semmi...

Ezzel szemben mások zsebre vágták az anyagi előnyöket, akik bizony semmit sem kockáztattak,

sőt a legkritikusabb napon — még láthatók sem voltak . . .

No de hagyjuk most ezeket. Hiszen nem akarunk rekriminációba bocsátkozni. Inkább az elismerés zászlóját lobogtatjuk Dr Sebesi János alispán előtt, aki 7210—909. alisp. sz. alatt: „Versenytergályási hirdmény“ t bocsátott ki most az Udvarhelyvármegye törvényhatósága részére szükséges nyomtatványok biztosítására. Ebből is következtetni véljük, hogy hivatalos eljárásaiban a törvényes rendet tartja szemelőtt. Másfelől pedig reméljük, hogy a hirdménynek ama kitétele, mely szerint: „A hatóság fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson“ — nem jelenti azt, mikép egy ember örök időközön át, tetszés szerinti árak mellett, arra való érdem nélkül kapja a vármegye nyomdai munkáit.

A közterhek súlya egyenlő mértékben nyomja vállainkat. Némelyeknek a családi gondjai pedig még súlyosabbak. A hatóság képviselőinek látniuk, érezniük kellene az ilyesmiket . . .

Ennyit szükségesnek tartottunk elmondani a tizenöt év után kiírt versenytergályás megteretése előtt. Hiszen az, hogy a vármegye törvényhatósága minél előnyösebb módon szerezzék be szükségleteit, feltétlenül közeledek és így azzal foglalkozni nemesak jogunk, hanem egyenesen kötelességünk is.

Méhészet.

November havi leendő kezdő méhészek számára.

A méhesben ez évi munkánk már teljesen bevégeződött. A méhekkel a jövő tavaszig nincs semmi dolgunk. Az ősz nagyon jó, a méhek a déli órákban még tömegesen járnak. Minél hosszabban tart ez a jó idő s minél később tehetik meg a méhek utolsó kirepülését, annál könnyebben bírják ki az áttelelést.

A kinek méhei jól készültek, bélelt kaptárakban vannak, azokat nyári helyükről eltenni nem szükséges, sőt még előnyös az ily kaptárakban a künn való telelés. Ellenben összetákoltt, gyenge falu kaptárakban és szalmakasokban, takaratlanul künn hagyni nem tanácsos. Ámbar több méhészt állítja, hogy az ilyenekben is künn lehet hagyni a méheket, mert a méh nem fagy meg. Az igaz, hogy nem fagy meg a méh és kibírja utóbbiakban is a telet, de azt minden méhészt gondolja meg, hogy a méh nem jegesmedve s gondja legyen minden méhésztnek méheit úgy rendezni, hogy azok a hidegtől minél kevesebbet szenvedjenek. Mert minél nagyobb hideget kell kiállaniuk, annál több mézet fogyasztanak el. S minél több mézet fogyasztanak, annál több bélsár gyűl a gyomrukba s ezáltal vérhasba esnek s ha teljesen el nem pusztul is az egész méhtörzs, annyira elnéptelennül, hogy saját erejéből a jövő nyáron sem képes kellőleg felerősödni.

Azt hiszem említenem sem szükséges, hogy az ily méhtörzs, nem is hoz semmi jövedelmet; jó lesz, ha teletképes méhtörzs lesz belőle. A kinek száraz és jó levegőjű pincéje, vagy kamrája van, a melyben télen a pityóka nem fagy meg, az ily helyiségben ha nem háborgatják, a vékonyfalú kaptárakban és szalmakasokban is szépen kitelelnék a méhek. A röplüket itt sem kell bekötni vagy elzárni; csak az egerek ellen, az ismertetett módon, itt is védekezni szükséges.

A ki méheit nem a nyári helyü-

kön teletelti, mind addig helyükről ne mozdítsa, míg kilátás van arra, hogy a méhek még kijöhetnek; egy-két hideg éjszakán nem kell őket féltetni a hidegtől, mert most a fiasítás nem hül meg, mint tavasszal, mivel az nincs. A ki a nevezett helyiséggel nem rendelkezik, a méheit hagyja nyári helyükön, a kasszát 4—6 réti újságpapírral szépen kösse be, zsákokkal, rossz ruha darabokkal takarja be. A széna és sarju tömést nem ajánlom, mert az egerek télen befészkelik magukat és zaklatásaikkal háborgatják a méheket, esetleg a kasfalat is áttúrják.

Sok helyen a méheket telelésre a ház felső padlására (a hiuba) rakják és a kasok nyílását ronggyal bekötik. A padláson való telelés nem célszerű, mert a ház ajtó kinyitása és betevése a ház felső padlását megrázkództatja s a méhek mindannyiszor neki esnek a méznek s a kellenél többet fogyasztanak, a melynek káros következményei lesznek.

A kinek a viasz főzésre nem volt ideje, most már okvetlen főzze ki, ne hagyja a viasz főzést tavaszra, mert a tél folyamán lesz alkalom a műlép öntésére, a mely nagy előny, ha tavasszal készen lesz. Nemesak a műlépet kell a tél folyamán elkészíteni, hanem egyáltalán mindent, a mi a méhészelhez szükséges s a mit télen elő lehet állítani, mert még úgy is lesz elég tenni való tavasszal a méhesbe. A mit télen elkészítünk, tavasszal, mikor szükséges, csak a készit elővesszük, akkor pedig úgy jön, mentha valakitől ajándékba kapjuk.

Székelyzsombor, 1909. nov. 1.

Ambrus András, méhészt.

HIREK.

A székelység állásfoglalása az önálló bank érdekében.

Könnnyen megtörténhetik, hogy a képviselőház jövő heti ülésén, mely 15-ike előtt feltétlenül meg lesz, a miniszteri székekben új arcokat látnunk és az sincsen kizárva, hogy ez arcoknak viselői katonai egyenruhákban fesszenek.

Soha sem volt nagyobb szükség arra, hogy a magyar nemzet fiai egyetértésnek, hazánk önállóságáért tömött sorokban együtt küzdjenek.

A kocka el van vetve. Egyedül tölünk függ, hogy nyerjünk, avagy veszítsünk mindent.

Székely testvérek! Vasárnap, folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor Székelyudvarhelyt, kedvező idő esetén a felső piactéren, ellenesében a Budapest-szálló színháztermében népgyűlés lesz az önálló magyar jegybanknak 1911. január 1-én leendő felállítása érdekében.

Ezt megelőzőleg szombaton d. u. fél két órakor érkeznek meg Buzá Barna, Csizmazia Endre, Éber Antal, Zakariás János, Lányi Mór, Ferency Géza, Tutsek Sándor, Török Ferenc, Visontai Soma, Valentsik Ferenc, Kállay Tamás, Embery Árpád, Hinder Fels Ernő, Gyarmathy Dezső függetlenségi és 48-as párti országgyűlési képviselőink, akiket Hejjasfalván és a székelyudvarhelyi vasuti állomáson ünnepélyesen fogadunk. Az állomásnál a polgárság nevében Csillag József, a diszkapunál pedig Gotthárd János polgármester mond üdvözlő beszédet. Este 7 órakor fáklyásmenet lesz a képviselők tiszteletére, amely alkalommal Dr Pál Ernő ügyvéd, a 48-as eszmék közismeretű harcosa fog beszédet mondani. Este 8 órakor pedig a Budapest szállóban bankett lesz, melyre a kibocsátott ivenken lehet feliratkozni.

Polgártársak! Székely testvérek! Mozduljon meg most minden igaz székely és mutassuk meg, hogy: „Rabok tovább nem leszünk!“ Küzdeni fogunk utolsó csepp vérünkig a magyar haza szabadságáért, ön-

állóságáért és nem leszünk vazal-lusai Ausztriának. Isten minket úgy segítsen! Amen.

*

Ma (vasárnap) délután 2 órakor a polgári önképző kör nagytermében tartja előértekezletét a 100-as rendező bizottság. Szeretettel kérünk minden polgártársat, vegyen részt azon.

— **Enesei Dorner Béla** a székvárosi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja, hivatalos működését nálunk befejezte. Bucsut vesz vármegyénk kiszegzőkötéséről, melynek létalapját félévnyi alatt kiépítette, megélhetési forrásait kinyitotta, mert utat-módot mutatott és adott a hasznos munkálkodásra, megtanította népünket önmagáért és a haza boldogulására dolgozni. Minden kezdet nehéz. A kész munkába szokás hibát találni. Annyi azonban tény, hogy a kiszegzőkötés igazi gazdasági függetlenségét, szabadságát — nagy lépésekkel vitte előre. Az elhagyott falukba életet, munkakedvet vitt és a reményt vesztett nép megtudta, megtanulta tőle, hogy a megélhetési feltételeit itthon, önmaga is megszerezheti, megtalálhatja. A kisémberekért dolgozott. Dorner Bélát állandóan munkában lehetett találni. Vagy otthon irodájában, vagy pedig uton volt, de soha sem töltötte idejét haszontalanul. Emlékét a kisémberek sokáig, hálással fogják megőrizni, mert igazi jóakaró támogatójukat vesztették el. Dorner pedig azon boldog tudattal távozik, hogy vármegyeszerte működése nyomán áldás fakad és még a késő utódok is hálás szívvel gondolnak rá, mint a periferiákon, azok között az igazi jó lelki, becsületes érzelmű és őszinte székelyeknél, kik atyai intelmeit megértették . . . Szeretettel veszünk tőle bucsut és őszintén kívánjuk, hogy új munkakörében Isten segítse!

— **Maros-Vásárhelyi kegyelméből.** Ugy látszik — megkönyörült rajtunk Marostordavármegye és Maros-Vásárhely. Maga is megsokalta ami éhínségünket és kiépi vasutunkat Parajdig. Ő fog magához élelni bennünket s nem mi ötet. Bármiképp álljon is a dolog, hálával és elismeréssel kell fogadjuk törekvését, mellyel bennünket az örökösnek hitt vasuti zsákutcából kiszabadít. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis Marostordavármegye és Maros-Vásárhelyi thjf. város közönségének a tervezett marostordai h. é. vasutvonal Kolozsnagyida állomásától a marosludas—besztercei h. é. vasut Szeretfalva vagy Beszterce állomásig, valamint Parajdi állomástól a híjjasfalva—székelyudvarhelyi h. é. vasut Székelyudvarhely állomásáig vezetendő 076 méteres keskenyvágnányú gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalakra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. Ez bizony nagy blamázs reánk nézve, de feltétlenül hasznos lesz a vasut kiépítése, különösen Marostorda vármegyének és főképp Szováta-fürdő fejlődésére. Minket pedig megszabadít a végállomás átkától, melyet ha oly erős vaskalapjaink nem lesznek, régen lerázhattunk volna magunkról. Maros-Vásárhely képzeletet felülmuló gyorsasággal kiépült. Most pe-

dig gondoskodik arról, hogy elfoglalt pozícióját minél szélesebb területen biztosítsa. Hja — szemesé a világ, vaké az alamizsna . . .

— **A helybeli Oltáregyesület** ma, vasárnap gyűlést tart a délután 4 órakor tartandó vecsernye után, az irgalmas nővérek zárdájában, a melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

— **Nem Ambaris, hanem Ambrus.** Ambrus András székelyzsombori méhészt, kitől lapunk hasábjain immár több gyakorlati útmutatást közöltünk kezdő méhészek számára, arról értesít bennünket, hogy nevét ezentul nem Ambaris, hanem Ambrus Andrásnak írja, mert tulajdonképpen ez az ő valódi, illetve eredeti családi neve. Érdekes, hogy Ambrus bátyánk eddig maga is a székely nép által elferdített „Ambaris“ nevet használta. Valószínűleg mi voltunk az elsők, kik a „Székely-Udvarhely“ nyomtatott címszalagján az eredeti Ambrus néven neveztük — véletlenül.

— **Táncvigalmis színelőadás.** A helybeli polgári önképző- és segélyező-egylet e hó 21-én (vasárnap) este műkedvelői színelőadással egybekötött táncestélyt rendez. Színpad kerül Almási Tihamér: Sári néni c. kitérő népszínműve. Ez igen élvezetesnek ígérkező mulatságra már most felhívjuk közönségünk érdeklődését.

— **Központi háziiparosok tanfolyama.** Ko s s u t h Ferenc kereskedelemügyi minisztersége alatt, az ország iparbizonyára többet fejlődött, mint azelőtt egész évtizedeken keresztül. Meglátszik Szterényi József kereskedelmi államtitkár gyakorlati érzéke is minden téren. Hogy távolabb ne menjünk, szemünk előtt folytak le ez évben a különböző szaktanfolyamok Székelyudvarhelyt, a Székelyföld természetadta központján, hol az iparfejlesztésre oly nagy szükség van. Egymásután következtek a szabó, csizmazia, asztalos iparosok szaktanfolyamai, majd a kereskedők és kereskedelmi női alkalmazottak könyvviteli tanfolyama. Szerdán pedig az állami kö- és agyagipari szakiskolában kezdetét vette az udvarhelyvármegyei köipari háziiparosok szaktanfolyama, melyet kettős turnusban fognak megtartani. E tanfolyam is ingyenes. A résztvevők napi 2 K kapnak és az összes tantereket ingyen kapják, sőt a tanfolyam ideje alatt készített dolgokat is magukkal vihetik haza. Nagy elismerés illeti a tanfolyam kezdeményezéséért Hargita Nándor szakiskolai igazgatót, valamint annak kieszközléséért Ugron Ákos, vármegyei főispánját és az engedélyezésért a kereskedelemügyi kormányt. Ugy értesülünk külfönből, hogy a tanfolyamok koronáját az állandó és ingyenes esti általános tanfolyam fogja követni, amelyen üzleti levelezést, számtant és rajzot tanulhatnak. Valóban a tenyérben hordja kereskedelmi kormányunk az iparos közönséget és okos ember feltételül felhasználja ezt a kedvező alkalmakat, hogy önmagát arra a színvonalra emelje, ahonnan aztán tényleg nyugodtan elmondhatja: „a mai kor követelményeinek megfelelő ismeretekkel bírok.“

— **Menjünk a gyermek-estélyre!** Nagyszabású estélyt rendeznek ma este fél 8 órakor a Budapest-szálló színháztermében a ferencrendiek növendékeikkel. Jellege komoly, hazafias, mely a kis polgárok szívéhez édesdeden beszél a vallásosságban gyökerező honszerelméről s a hősök emlékének kegyeletben tartását su-

galja. Hosszas fáradozással készíteték őket elő, hogy a n. é. közönség bizalmának nemcsak úgy, hanem hazafias gyermek-estélyben szórakozást szerezzenek. Februárban ügyesen kitétek a fiuk magukért, a mai szárnypórbálgatás pedig főszegecsnek ígérkezik. Midőn professzorok önzetlen buzgalma a hazának ügyes, élénk, honszerető polgárokat nevel s fiainkba ambíciót önt, a nemes törekvésnek adjunk segélykezet, öntőgyűnköt támogatjuk vele s enyhülnek a szegények iségei. Menjünk a gyermek-estélyre!

— **Epilepsziában** (nehézkór) szenvedő betegek nagy érdeke fűződik azon nevezetes eseményhez, hogy a lezajlott nemzetközi orvosi kongresszus az Epilepszia gyógyítására nemzetközi Ligát alkotott, melynek középpontja Budapest. A betegeket azonban az érdekelheti legjobban, hogy az a gyógymód jelenti a legnagyobb haladást, melyet dr. Szabó B. Sándor, Budapest, Nagykörnyutca 18. honosított meg s mely gyógymód minden betegnek rendelkezésre áll, ha e kiváló specialista orvoshoz fordul.

— **Szent Imre herceg**, a magyar ifjuság pártfogója tiszteletére pénteken, e hó 5-én d. e. 10 órakor a helybeli r. kath. főgimnázium ifjusága sikerült ünnepélyt rendezett. Ünnepi szent mise és szent beszéd után, amelyet Mikos János gróf főesperes mondott, az intézet nagytermében tartották meg a nyolc pontból álló ünnepséget. A vegyeskar éneke után Dobay Imre szavalt, Göllner Béla zongorán játszott, majd az ünnepi beszédet Sebestyén Mózses mondotta el. Ezt követte Palló Imre éneke Dobó Zoltánné zongorakíséretével, valamint Kovács Dezső alkalmi szavalata Göllner zongorakíséretével. Végül a zenekar játszott és a vegyeskar énekelte a himnuszt.

— **Tüzesetek.** A héten a kádicsfalvi határon Embery Árpád orsz. képviselőnek nagyobb mennyiségű takarmánya elégett. Napok mulva is füstölgött az égő törek és lenyomult takarmány. A kár több száz koronát kiteszen. — Péntekre virradó éjjel pedig városunk Szent Imre nevű részében fordult elő tüzeset. Szász Balint Amerikába vándorolt szekely csirét gyújtották fel és égett le a sertéspajzában levő disznóval együtt.

— **A szekely Dalegylet** mult vasárnap a reformáció ünnepén a helybeli református templomban, újra szervezése óta először működött. Horváth József karnagy vezetésével. Jó erők vannak a dalosegyletben és énekük is nagyon szépen sikerült, sőt e működésükkel fényes tanujelét adták annak, hogy a Szekely Dalegylet életképes. Csak kitarítás, kellő szorgalom és ügybuzgóság legyen továbbra is, az oly dicső pályát megfutott érdemes dalegylet virágozni fog.

— **Szőlőbirtokosainkhoz!** Nagy Gábor szőlő-nagybirtokos augusztus hónapban felhívást intézett a fővárosi lapokban, hogy az általa 20 év óta tenyésztett Delaware fajszőlőnek termését az idén, amidőn az ország összes szőlőtermését a betegségek majdnem teljesen elpusztították, a helyszínén tekintsek meg s győződjenek meg, hogy a Delaware szőlőről tett állítások a valóságnak teljesen megfelelnek. Ezen felhívásra az ország borvidékeiről tömegesen utaztak Kólyra, sőt egyes borvidékek 10—16 tagú küldöttséget is küldtek

tanulmányozás végett. Minden látogató a helyszínén annyira el volt ragadtatva, hogy nyomban nagyobb mennyiséget vásároltak, sőt egy nagybirtokos 200,000 darabra tett megrendelést. Oly sok előnye van a világhírű Delaware szőlőnek és bornak, hogy t. olvasóink saját érdekében cselekszenek, ha meghozatják Nagy Gábor, Kóly, (Biharm.) képes árjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld.

— **Diák-mulatság.** A szekelyudvarhelyi m. kir. állami főreáliskola ifjusága folyó év december első napjaiban színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez a zongora alap javára. Színre kerül Baumarchais világhírű vigjátéka «A Sevillai borbély v. a haszontalan elővigyázat». Rendező Szabó Dezső tanár, sugó Jakab Jenő VIII. Személyek Gróf Almaviva Jakab Mór VII. o. t. Figaro borbély Oltosy Oszkár VIII. o. t. Barthalo orvos Farkas Miklós. Rozina gyámleánya Gyarmathy Ildikó kisasszony Don Barileo énekmeister Barabás Sándor VIII. Jegyző Guist Márton VIII. o. t. Fickó, Fúrge szolgálk Zerbes Vilmos Schömer Ottó VIII. o. t. Alcade Haberstumpf Gyula VIII. o. t.

— **A református templom fűtése.** A helybeli református egyház keblit tanácsa, lelkész kezdeményezésére, mozgalmat indított, hogy alapot gyűjtőn a templom fűtésére. Az eszme élénk visszhangra talált a keblit tanácsban, s nyomban megindultak az adakozások. Eddig a következő adományok folytak be: Dr. Solymossy Lajos főgondnok 100 K, Dr. Mezei Ödön 60 K, Szabó György 100 K, özv. Koréh Gergelyné 60 K. Fogadják a nemesszívű adakozók a ref. egyház köszönetét. *Keblit tanács.*

— **Megverték egy rendőri** mult vasárnap este a Kossuth-utca közepén, a polgármester lakása előtt. Sok nézője akadt, de a rendőrnök senki sem ment segítségére; noha a rendőr három feldühödött emberrel küzködve, élet-halál között volt. Ha valamelyik gazdának cselédje veszélyben van és ezt a jó érzésű gazda látja, alig hisszük, hogy segítségére nem sietne. A városi szolgálatban levő rendőr, az egész város közbiztonságát védi, illő lett volna minden egyes polgárnak segítséget nyújtani. Különben ebből az a tanulság, hogy rendőrségünket magasabb színvonalra kell emelni, az oldalfegyver mellé, szolgálati forgópisztolyt is adni kell. Másik tekintélyük igen kevés, sőt a semminél alig több.

— **A bírság — nem erkölcsellen kikötés.** A munkaadószövetségekre fontos a budapesti királyi járásbírságnak alábbi határozata, amely a szövetségi kötbért jogosnak mondta ki.

A munkaadószövetség R. D. budapesti iparost 500 korona bírság megfizetésében marasztalta, mert vétett a szövetség alapszabályai ellen. Ugyanannyi összegről szóló váltóját per útján a leszámítoló pénztintézet érvényesítette. Az összeg es annak járulékaifizetése után R. D. a szövetség ellen újabb pert indított s visszakövetelte az ellenében megítélt összeget és járulékait. Keresetében az ugynevezett „turpis causa” alapjára helyezkedett és azt erősítette, hogy a bírságolási határozat a jó erkölcsökbe ütközik. A budapesti kir. járásbírság most Sp. IV. 128. szám alatt kelt ítéletben kimondta, hogy a munkaadók olyan egyesülései, melyekben ipari, erkölcsi és anyagi érdekeiket bárkivel, tehát munkásaikkal szemben is megvédeni igyekeznek, a jó erkölcsökbe nem ütköznek és így a szövetség határozatai, ha azok bírságokra vo-

natkoznak is, a tagokra nézve kötelezők és a bíróság ezeket a bírságokat jogosoknak ítélte, ha azokat a szövetség alapszabályainak betartásával vetette ki.

— **Ne tessék zokon venni**, hiszen mi csupán újságírói kötelességünket teljesítjük, midőn Szekelyudvarhely város nemes tanácsának figyelmét a millenniumi oszlop gondozására e helyen felhívjuk. Tesszük pedig ezt abban a reményben, hátha fogantatja lenne és a minden jó és szép iránti érzést arcul verő, jelenlegi ronda állapotot, helyes intézkedés, valódi gondozás váltaná fel. Ismételten kérjük, ne tessék zokon venni ezt a közérdekű felszólalásunkat, mert mi ezzel csupán újságírói kötelességünknek véltünk eleget tenni. Hogy mit és miképpen kell tenni, azt a nemes tanács atyai bölcsességére bizzuk.

— **Sajtópör a „Comain” miatt.** Fürst Zsigmond dr. orvos Wetteinstein József dr. és az általa feltalált Comain nevű szerz. az utóbbi időkben lapjában folytonosan támadja. Mithogy ezek a támadások messze túlméltak az objektív kritika határain és valóságos utcai hanguszmélyeskedéssé fajultak, Wetteinstein József dr. Fürst Zsigmond dr. ellen Déry Géza dr. fővárosi ügyvéd útján a sajtópört megindította és megindította a sajtópört mindama lapok ellen is, amelyek Fürst Zsigmond dr. támadásának helyét adtak. Egyéb-iránt dacára a folytonos zaklatásoknak, melyeknek úgy Wetteinstein József dr. mint tudóvszellelenni szeruma a Comain, vannak kitéve, a Wetteinstein Ambulatorium új, teljesen modern berendezésű rendelőhelyiségében (Budapest, VI. Bullyovszky-utca 5. szám) egész nap zavartalanul folynak a szerumoltások. A józan közönséget nevétséges nyilatkozatokkal és egyéb, az orvosi etikával homlokegyenest ellenkező eljárásokkal nem lehet eltéríteni attól, hogy betegsége ellen a gyógyulást ott keresse, ahol az tényleg kinalkozik is részére.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, melyek **vérszegénységből** erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsió szüntet meg legjobban. A legtisztább alkotórészek, a melyek izletes módon könnyen emészthető krémbe egyesítettnek a kiváló **SCOTT-féle eljárás** által, a

A **SCOTT-féle Emulsió-t** a legkiválóbbá tették eskütségszerzővel határozottan hirtelven biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárba.

Árverési hirdetés.

Homoródalmás községben az alsó malom társulat tulajdonát képező 2 kövü lisztelő malmát, mely posztó ványolóval, kása törővel, olaj ütő és deszka vágó fűrésszel el van látva, 4 kat. hold bennvalóval együtt és 12 kat. hold közhelybeli illetménnyel együtt 1909. évi december hó 5-én d. e. 10 órakor a társulat malomházában örök áron eladatik. Kikiáltási ár 12000 korona, ha natpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. Árverési feltételek Homoródalmás községben a malom-bírónál megtekinthetők.

Homoródalmás, 1909 évi november hó 3-án.

Dénes Mózes malom-bíró.

Árverési hirdetés.

A fenyédi r. kath. egyház nyilvános szó- és zárt-írásbeli árverésen eladja Udvarhelymegyében Fenyéd község határában fekvő „Szarvas álló” nevű 193 k. hold területű erdején álló 634 drb. 12—38 cm mellmagassági átmérőjű tölgyfáját, melynek fatömege 73,3 m³ I oszt. 61,2 m³ II osztályú mű- és 68,7 m³ tűzfában állapított meg.

Az erdő a szekelyudvarhelyi vasuti állomástól 66 klm. távolságra van.

A becsár 2044 K. A becsár 10 százaléka bánatpénzül létéendő.

Az árverezés Fenyéd község házában 1909. évi november hó 21-én d. u. 2 órakor lesz megtartva.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési feltételek a szekelyudvarhelyi m. kir. járási erdőgondnokságnál és az eladó egyház lelkészi hivatalában megtekinthetők.

Fenyéden, 1909 évi november hó 4-én.

Németh Gyula Sándor István lelkész. r. kath. egyházgondnok.

Magyar kir. államvasutak.

307974—909. szám. FIV.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében az alábbi felsorolt állomások teheráruraktáraiban délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Bpest ny. p. u. áll.	1909. évi nov. 19.
Pozsony	30.
Bpest dp. t. p. u.	24.
Győr	16.
Szabadka	23.
Ujvidék	24.
Pápa	23.
Kassa	16.
Losonc	24.
Miskolc, g. p. u.	23.
Eszék	17.
Szeged	24.
Temesvár J. var.	18.
Debrecen	23.
Szatmár Németi	18.
Kolozsvár	24.
Nagyvárad	26.
Arad	17.
Békéscsaba	18.
Pécs	17.
Zágráb	24.
Fiume	23.
Sátorajauhely	17.
Szolnok	19.
Nagyszében	24.
Brassó	24.

Budapest, 1909. évi nov. hó.

Az igazgatóság.

(Utánnymást nem díjazunk)

Amortizációs

tisztviselői kölesön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „**O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselősege**” KOLozsvár Ferenc József-ut 7. szám a. Válaszbélyeg csatolandó.

Meleg sósfürdő Heten-kint háromszor u. m. szombat, vasárnap és hétfő napokon egészen új évig kapható a Gergely Ferenc fele sós-fürdő. Kádfürdő 1 K. Szives pártfogást kér tisztelettel: *Mátéffy Lidia* bérlő.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V.
Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen
Borszéki Főkut az ásványvizek királya kőszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuvizBross, vesehaj ellen
Borhegyi lúghajtó
Boholti, üdítő víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légesóhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő italHorgász, étvágygerjesztő
Kásonfőkut-Salutaris jó és lithium tartalmu
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Szelters, idült gyomorhajok ellen
Sztójkai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Alkalmazást nyer:

Tanuló fűszer- és lisztüzletben fizetéssel; ellátással vagy rendes fizetéssel;

Bolti szolgának 15-18 éves, értelmes fiú;

Pénzkezeléssel megbízható nő a fűrészgári és gőzmalmi irodában;

Fiatal ember, aki irás és számlolási képességgel bír s az üzleti szokásokban magát tovább képezni kívánja, havi megfelelő fizetéssel Fábri József gőzmalmi és fűrészgári irodájában, illetve fűszer- és lisztüzletében Székelyudvarhelyt.

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

34327—1909. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

III. rangú tölgyfapalkák szállítása iránt.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1910. évben szükséges 15000 drb III. rangú egyéves légszáraz tölgyfapalka szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar kir. államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez posta-szállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is bekezdendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybellel ellátott ajánlatok és az ivenkint 30 filléres magyar okmánybellel ellátott ajánlati felhívások ezen külcimmal „Ajánlat a 34327—909. számú pályázati hirdetményben kiírt III. r. tölgyfapalkára” 1909. évi november hó 25-ik napjának déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fogtak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százaléknak készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1909. november hó 24-ik napjának déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárána l teendő, esetleg posta útján beküldendő.

Azok a felek, kik a postatárképénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csa tolandó.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlege sen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1909. évi október hó. AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Részletfizetésre 1909.

évi modellű szerkezettel bíró új és jó gramofonok és lemezek olcsón kaphatók méltányos részletfizetési kedvezmények mellett. Kárde Dénes Kossuth-u. 61. sz.

Magyar királyi államvasutak.

307839—909. sz. FIVA.

HIRDETMEYNY.

Közhirre tesszük, hogy a Budapest nyugoti pályaudvar állomáson áru- és kocsitorlás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi október hó 24-én kelt ad. 81061. sz. engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3.) 2., valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3.) 2. pontja alapján az érvényben levő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül ugy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban f. évi október hó 27-étől kezdve visszavonásig:

a Budapest nyugoti pályaudvar állomáson fel- és kiadásra kerülő teherárakra — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss fozelék és tojás küldemények kivételével — még további 5 napi időleges szállítási póthatáridő fog alkalmaztatni.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelt szállító közönséget, hogy folyó évi október hó 27-től kezdve további intézkedésig Keresk. Miniszter Urnak folyó évi október hó 24-én ad. 81061. sz. alatt kelt engedélyével az üzletszabályzat 69. §. (7) pontja alapján az üzletszabályzatban és a díjszabásokban megállapított és már 9 órára, korlátozott ha és kirakási határidőt Budapest nyugoti pályaudvaron 6 nappali órára szállítja le.

Budapest, 1909. okt. hó 25.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

2 szép butorozott szoba kiadó

Bem-utca 10. szám.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

31242—909. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEYNY.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére az 1910. és esetleg a következő 1911. és 1912. években szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezennel pályázatot hirdet.

Az 1910. évben körülbelül az alább kitüntetett mennyiség lesz szükséges.

38 m3 erdei fenyő deszka, 174 m3 jegenye fenyő deszka, 66 m3 luc fenyő, 10 m3 tölgyfa deszka, 26 m3 vörös fenyőfa, 23 m3 szél-metszetlen jegenyefa deszka, 687 m3 faragott jegenye fenyőfa 12 m. hossz, 505 m3 faragott jegenye fenyőfa 12 m. h. felül, 37 m3 faragott tölgyfa 4 m. hossz, 20—20 c/m. m. 94 m3 faragott tölgyfa 4 m. h. 30—30 c/m. m., 59 m3 faragott tölgyfa 4 m. hossz, 30—30 c/m. m. felül, 49 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 20—20 c/m. m., 80 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 30—30 c/m. m., 5 m3 faragott tölgyfa 4—7 m. h. 30—30 c/m. m. felül, 04 m3 faragott tölgyfa 7—9 m. h. 20—20 c/m. m., 4 m3 faragott tölgyfa 7—9 m. hossz, 30—30 c/m. m. felül, 10900 drb kerítés sűrítési lécs kemény fából 1—4 m. h. 50 m/m. átm. 32500 drb kerítés sűrítési lécs puha fából 1—4 m. h. 50 m/m. átm., 47 m3 metszett puhafaléc jegenyefenyőfából, 4 m3 metszett puhafaléc luc fenyőfából, 102,5 m3 keményfa kerítési oszlop tölgyfából, 34 m3 erdei fenyőfa palló, 238 m3 jegenye fenyőfa palló, 41 m3 lucfenyőfa palló, 166 m3 tölgyfa palló, 5,7 m3 vörös fenyőfa palló, 6 m3 kerítési rud puhafából, 6 m3 kerítési rud kemény fából, 79 m3 puhafa kerítési rud, 1,8 m3 puhafa rud 6 m. h. 100 m/m. átm., 6,6 puhafa rud 6—10 m. h. 100—130 m/m. átm., 3,5 m3 puhafa rud klf. 333 m3 tölgyszálva, 45 m3 puha szálfá jegenye fenyőből, 187000 drb fedő zsindegy 47 c/m. h.

Az 1910. és esetleg 1911. és 1912. évre szükséges faneműek ugyanazon év április hó közepéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1910. évre történő megrendelés alkalmával a tájékozással szolgáló fenti mennyiségnél, illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fáknál 10 százalékkal többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugyszintén azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 10 százalék erejéig pótmegrendeléseket eszközölhessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1909. évi november hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség I. osztályához a szállítási szárdékolt anyagérték 5 százalékának megfelelő bánatpénz pedig 1909. év november hó 19-én déli 12 óráig készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárána l.

A pályázati feltételek és a méretjegyzék minden üzletvezetőségénél megtekinthető és a miskolczi üzletvezetőségénél díjtalanul kapható.

A szállítási feltételek, ugymint az általános szállítási feltételek és pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek minden üzletvezetőségénél megtekinthetők és készpénzfizetés mellett az igazgatóság nyomtatványtárából megszerezhetők (Andrássy-ut 73—75.)

Miskolcz, 1909. okt. hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

Utánnomást nem díjaztatik.

Páratlan szőlőfaj!

Hogy ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőfajt királyi közjegyzői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép felvételeket készítettem.

A felvétel áll: 1 drb 20 éves csereszpos kifosztalánul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy drb négy éves szőlővesszős tőke, 168 fűrt és 11 drb egy sorban levő 4 éves szőlővesszős tőke több mint 160 kifosztalán egészleges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vették fel, a hol pár méternyire tőle az európai oltványokon a termes négy-öt-szöri permetszés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, a mely bebizonyította, hogy ezen fajnak természetben permetszés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője tőben soha meg nem fagy, bora elsőrendű és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajokat adnak el, azért aki a valódi bőtermő és legneme-

sebb fajt akarja megszerezni, az csak a Nagy Gábor-féle

DELAWARE

vesszőt vegye. A Delaware szőlő bővebb leírását természetén királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fényképfelvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg köré nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm mindenkinék, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje meg ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasztatásról is ad részletes, helyes utbaigazítást. Nagy Gábor szőlő-nagybirtokos Kóly posta, távirata és távbeszélő állomás. Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Köhögés, rekedtség és hurrut ellen nincs jobb a .. Réthy-féle pemetefü

cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan

félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el.